

1) адекватність оцінювання; 2) простота та доступність у застосуванні; 3) легка інтерпретація інформації; 4) врахування впливу зовнішніх чинників; 5) відсутність двозначності у судженнях і висновках через використання економіко-математичного апарату.

Таблиця 2

Коефіцієнти оцінювання інноваційного розвитку підприємств за розширеною методикою. Блок «Фінанси»

Коефіцієнт	Нормативне значення ¹	Характеристика
Коефіцієнт покриття (K_n)	$1 \div 1,5$	Показує вчасну ліквідацію боргів, якщо менше 1, то свідчить про низьку ліквідність
Коефіцієнт фінансової стійкості (K_{fc})	>1	Вказує на незалежність від зовнішніх джерел. Високий коефіцієнт вказує на прибуткову діяльність
Коефіцієнт маневреності ВОК ($K_{мвок}$)	0,4–0,6	Збільшення свідчить про зростання можливостей вільно маневрувати власними коштами, вищу платоспроможність, більші можливості підприємства використовувати чистий прибуток на капітальні інвестиції та соціальні потреби власників капіталу
Коефіцієнт оборотності активів (K_{oa})	$>0,05$	Показує ефективність використання наявних коштів
Рентабельність підприємства (R_n)	Збільшення, $>0,1$	Показує ефективність використання активів
Рентабельність діяльності (R_d)	Збільшення, $>0,1$	Вказує на відтворення та розширення виробництва
Рентабельність власного капіталу ($R_{вк}$)	0,13–0,24	Свідчить про ефективність вкладення коштів у підприємство та його інвестиційну привабливість

* * згруповано автором

Список використаних джерел:

1. Методика аналізу фінансово-господарської діяльності підприємств державного сектору економіки [Електронний ресурс] : наказ Міністерства України від № 170 від 14.02.2006. – [Чинна від 2006–03–27]. – Режим доступу : <http://zakon.nau.ua/doc/?code>. – Назва з екрана.
2. Методичні підходи до оцінки складових інноваційного потенціалу підприємства [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://slv.com.ua/darom/invest/007.html>. – Назва з екрана.
3. Методичні рекомендації з аналізу і оцінки фінансового стану підприємств, затверджені Центральною спілкою споживчих товариств України від 28.07.06 [Електронний ресурс]. – [Чинні від 2006–07–28]. – Режим доступу : <http://uzakon.com/big/text892/pg4.html>. – Назва з екрана.
4. Методичні рекомендації щодо проведення аналізу фінансового стану підприємства-боржника при отриманні відстрочок [Електронний ресурс] : Лист ДПА № 7141/10/20-0017 від 15.06.1998. – Режим доступу : <http://zakon.nau.ua/doc/?uid=1008.5211.0>. – Назва з екрана.
5. Положення про порядок здійснення аналізу фінансового стану підприємств, що підлягають приватизації [Електронний ресурс] : наказ Міністерства та ФДМУ № 49/121 від 26.01.2001. – [Чинний від 2001–01–26]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0121-01>. – Назва з екрана.
6. Порядку проведення оцінки фінансового стану бенефіціара та визначення виду забезпечення для обслуговування та погашення позики, наданої за рахунок коштів міжнародних фінансових організацій [Електронний ресурс] : наказ Міністерства № 247 від 01.04.2003. – [Чинний від 2003–04–01]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0315-03/print1360324600691434>. – Назва з екрана.

УДК 336.71

Примостка Л.О.,

*д.е.н., проф., завідувач кафедри менеджменту банківської діяльності,
ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»*

УПРАВЛІННЯ КРЕДИТНИМ РИЗИКОМ НА МАКРОРІВНІ

В сучасних умовах глобальної нестабільності проблеми стійкого розвитку актуалізуються у всіх сферах життя суспільства. Найгостріше це проявляється на фінансових ринках, які почали домінувати в інституційній структурі світової

економічної системи в другій половині XX століття. Бурхливий розвиток фінансових бірж, поява нових фінансових інструментів, таких як деривативи, нарощування міжнародних грошових потоків, розширення географічних меж міграції капіталів, процеси глобалізації в сукупності з розвитком інформаційних технологій та засобів зв'язку привели до того, що саме фінансовий сектор став суттєво впливати на економічний розвиток. Все це сформувало сукупність факторів ризику, масштаби яких були недооцінені. Недостатня увага до проблем управління макроекономічними та фінансовими ризиками на міжнародному і національному рівнях призвело до кризових явищ. Найбільш значимою за масштабами та наслідками стала світова криза 2007-09рр., пошук шляхів виходу з якої посилив увагу до проблем управління ризиками, зокрема кредитними.

Нерівномірність розподілу кредитних ресурсів між країнами світу змушує банківські системи з надлишковою ліквідністю шукати можливості для більш вигідного розміщення вільних коштів. Головним питанням при цьому є відмінність між умовами діяльності та рівнем банківських ризиків (у т.ч. кредитних) в різних географічних регіонах. Бажання країн отримати доступ до міжнародного кредитного ринку сприяє виробленню єдиних правил та норм поведінки, а також розробці уніфікованих підходів до управління кредитними ризиками. Ці чинники й зумовлюють необхідність управління кредитним ризиком не лише на мікрорівні (банк чи банківська система), але й на макрорівні, де доцільно виокремити міжнародний і національний (рівень країни) рівні. Для управління кредитним ризиком на мікрорівні менеджмент може застосувати досить широкий арсенал методів [1; 2]. З появою нових фінансових інструментів цей перелік постійно поповнюється. Так, з введенням в обіг кредитних деривативів до методів управління ризиком кредитного портфеля правомірно додати хеджування кредитного ризику.

Управління кредитними ризиками на макрорівні є новим напрямом в кредитному менеджменті. Частково це пов'язано з тим, що до недавнього часу вважалося, що кредитними ризиками слід управляти лише на рівні банківської установи, а частково — з виникненням нових сфер та засобів взаємодії і співпраці між країнами. Виокремлення макрорівня управління кредитними ризиками зумовлює логічну необхідність доповнення існуючої класифікації відповідних методів [3]. Пропонуємо виокремити такі методи управління кредитним ризиком на міжнародному рівні:

- фінансово-інформаційна взаємодія країн, яка включає уніфікацію стандартів фінансової звітності через адаптацію національних стандартів до МСФЗ, а також приведення національних норм регулювання банківської діяльності до вимог Базельського комітету;
- створення міжнародних стабілізаційних (резервних) фондів з метою згладжування суттєвих дисбалансів між рівнями розвитку банківських систем країн світу;
- використання міжнародних кредитних рейтингів для виявлення найбільш ризикових учасників міжнародного кредитного ринку.

На національному рівні у реалізації процесу управління кредитними ризиками більшість методів носять системний характер, а домінуючу роль в їх реалізації мають відігравати органи державної влади. На цьому рівні виокремимо такі методи:

- створення державних гарантійних фондів, головним завданням яких є надання державних гарантій у пріоритетних для держави галузях;
- запровадження обов'язкових нормативів кредитного ризику центральним банком країни;
- інтеграція фінансово-інформаційного простору з метою підвищення якості фінансової інформації.

Призначення державних гарантійних (страхових) фондів полягає в підтримці та стимулюванні кредитно-інвестиційної діяльності на внутрішньому ринку та у сфері зовнішньоекономічної діяльності. Встановлення обов'язкових нормативів кредитного ризику спрямоване на недопущення переростання кредитного ризику у катастрофічний на рівні банківської системи. Зараз діючі у вітчизняній практиці нормативи кредитного ризику не виконують своїх функцій і не спонукають банки до його мінімізації. Інтеграція фінансово-інформаційного простору передбачає створення єдиної системи обліку фінансової інформації та обміну нею між учасниками кредитного ринку з метою підвищення прозорості процесу кредитування, а також надання учасникам кредитного процесу рекомендацій та консультацій щодо підходів до управління кредитним ризиком на рівні окремого позичальника чи кредитно-інвестиційного портфеля. Отже, з огляду на сучасні глобалізаційні процеси створення інтегрованої системи управління кредитними ризиками на міжнародному та національному рівнях поступово стає реальністю.

Формування інтегрованого фінансово-інформаційного простору на національному рівні, підвищення якості фінансової інформації вітчизняних підприємств та активна участь держави в удосконаленні практичних підходів до управління кредитними ризиками, дозволить Україні виконати одну з головних умов успішної інтеграції як до світової фінансової спільноти, так і до Європейського Союзу — забезпечити прозорість підприємницької і банківської діяльності та лібералізацію економіки.

Список використаних джерел:

1. Банківські ризики: теорія та практика управління. — Монографія. / За ред. Л.О. Примостки.-К.: КНЕУ, 2008. — 456 с.
2. Примостка Л.О. Фінансовий менеджмент у банку: підручник / Л.О. Примостка. — 3-тє вид., доп і перероб. — К.: КНЕУ, 2012. — 338 с.
3. Примостка Л.О. Державне фінансово-інформаційне агентство: досвід Банку Франції / Л.О. Примостка, В.О. Харченко // Фінанси, облік і аудит. Випуск 2(22), 2013.- С. 100-109.

УДК. 658.15

Пшеничний С.С.,

гр. ФкД-51

Науковий керівник: к.е.н., доцент Заволока Ю.М.

*Кременчуцький інститут Дніпропетровського університету
імені Альфреда Нобеля*